

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਲਿਨੀਤਾਈ ਮੇਘੇ ਅਤੇ ਅਨਜ ਆਦਿ ਆਦਿ।

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ ਆਦਿ।

ਅਪ੍ਰੈਲ 17, 1995

[ਏ.ਐਮ. ਅਹਮਦੀ, ਸੀ.ਜੇ., ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਐਸ.ਪੀ. ਭਰੂਚਾ,

ਕੇ.ਐਸ. ਪਰੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੁਜਾਤਾ ਵੀ. ਮਨੋਹਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1974—ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 11।

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਕਾਰੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਵੈਧ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988—ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 12—ਹਿਰਾਸਤ ਆਦੇਸ਼—ਹਿਰਾਸਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ—ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ—ਹਿਰਾਸਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਲੇਖ 22(4) ਅਤੇ (5)—ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ—ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ।

ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਆਮ ਸਵਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦਿਆਂ; ਹਿਰਾਸਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ : 1. ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲੇਖ 22 ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੇਖ 22 ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਅ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਲੇਖ 22 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸਮਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਕਰੇਗਾ।

ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬਲਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਯਾਨੀ ਕਿ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ

ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇ।

ਬੰਬੇ ਦੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਸ਼੍ਰੀਧਰ ਵੈਦਿਆ, [1951] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 167; ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜ, [1969] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 479; ਪੰਕਜ ਕੁਮਾਰ ਚਕਰਬਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜ, [1970] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 543; ਜਯਨਾਰਾਯਣ ਸੁਕੁਲ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜ, [1970] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 225 ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਸ਼ਾਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਐਲ. ਹਮਿੰਗਲਿਆਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1991] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 39, ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

3. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਬਚਤ ਅਤੇ ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ (ਸੀ.ਓ.ਐਫ.ਈ.ਪੀ.ਓ.ਐਸ.ਏ.) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਅਤੇ (ਬ) ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਜਵਾਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ (ਪੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ.) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜੋ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਦੇਣਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਘਟਾਉ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

4. ਸੀ.ਓ.ਐਫ.ਈ.ਪੀ.ਓ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ ਪੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ।

5. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਗ ਹੈ ਭਾਵ ਜੋ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਮਫਤਲਾਲ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1988] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 490, ਨਾਮਜ਼ੂਰ।

ਹਰਾਧਨ ਸਾਹਾ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, [1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 198 ਅਤੇ ਜੌਨ ਮਾਰਟਿਨ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, [1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 836, ਵੱਖਰੇ।

ਇਬਰਾਹਿਮ ਬਚੂ ਬਾਫਨ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1985] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 24, ਆਧਾਰਿਤ।

6. ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਹੈ, ਕੇਫੇਪੇਸਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੀਆਈਟੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਰੋਕਥਾਮ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਨਾਮਤ: ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1980. ਆਂਤਰਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੈਟੇਨੈਂਸ ਐਕਟ, 1971 ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਐਕਟ 1950 ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ।

6.1. ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੀਆਈਟੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੀਆਈਟੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 10 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੀਆਈਟੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

6.2. ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਜਸਟੀਫਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸਰਕਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣ ਜਾਵੇ।

6.3. ਚੂੰਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਹੋ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਿੰਤਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

ਕਵਿਤਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, [1981] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 558 ਅਤੇ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਮਫਤਲਾਲ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, [1981] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 566, ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਗਏ।

6.4. ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਮਫਤਲਾਲ ਸ਼ਾਹ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਲਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ।

7. ਜਿੱਥੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੀ.ਓ.ਐਫ.ਈ.ਪੀ.ਓ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਐਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

7.1. ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ

ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

7.2. ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

8. ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਯੋਗਤਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਆਨੰਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, [1981] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 420, ਫੈਸਲਾ।

ਸਤਪਾਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, [1982] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 12 ਅਤੇ ਰਾਜਕਿਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, [1982] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 10, ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰਤਾ : ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 764-65 ਦੇ 1994 ਆਦਿ ਆਦਿ।

ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 16/19.9.94 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ। ਕ੍ਰਿ.ਵਿ.ਪੀ.ਨੰ. 284 ਦੇ 1994।

ਰਾਮ ਜੇਠਮਲਾਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਚ. ਵਾਹੀ, ਸੁਸ਼ੀ ਐਨ. ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਸੁਸ਼ੀ ਐਸ. ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ ਕ੍ਰਿ.ਅ.ਨੰ. 764-65/94 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਆਰ.ਕੇ. ਜੈਨ, ਮਨੋਜ ਗੋਏਲ ਅਤੇ ਸੁਸ਼ੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ ਕ੍ਰਿ.ਅ.ਨੰ. 553/95 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕੇ.ਟੀ.ਐਸ. ਤੁਲਸੀ, ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਵਾਈ.ਪੀ. ਮਹਾਜਨ, ਵੀ.ਜੇ. ਫ੍ਰਾਂਸਿਸ, ਵੀ.ਕੇ. ਵਰਮਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ. ਮਹਿਰਾ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਲਈ।

ਰਾਮ ਜੇਠਮਲਾਨੀ, ਬੀ. ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਕੇ.ਕੇ. ਮਾਨੀ ਕ੍ਰਿ.ਅ. ਨੰ. 850/94 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਲਈ।

ਐ.ਐਸ. ਭਾਸਮੇ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਕ੍ਰਾਈ.ਏ.ਨੰ. 553/95 ਵਿੱਚ।

ਆਰ.ਕੇ. ਜੈਨ, ਪੀ.ਐਚ. ਪਾਰੇਖ, ਮਿਸ ਸੁਨੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਕੇ. ਸਾਹੂ ਕ੍ਰਾਈ.ਏ.ਨੰ. 764-65/94 ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ. ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਕ੍ਰਾਈ.) ਨੰ. 282/94 ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੇਕਬਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ?

ਇਹ ਸਾਂਝਾ ਸਵਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1974 ['ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਕੋਫੋਪੇਸਾ ਐਕਟ'] ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਜਵਾਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988 ['ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਪੀਆਈਟੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ'] ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ। ਅਮੀਰ ਸ਼ਾਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਐਲ. ਹਮਿੰਗਲਿਆਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, [1991] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 39, (ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ), ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਈ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੱਕਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਮਫਤਲਾਲ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, [1988] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 490, (ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ), ਵੱਖਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ, ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 22 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਰਟੀਕਲ 22 ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਅ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਜੋ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਯੋਗ, ਹਨ ਜਾਂ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਉਸ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਰਟੀਕਲ 22 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜ

"ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"।

ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਬਲ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। [ਦੱਖੇ : ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੰਬੈ ਬਨਾਮ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਸ਼੍ਰੀਧਰ ਵੈਦਿਆ, [1951] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 167, ਪੰਨਾ 186 ਤੇ]। ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ 'ਤੇ ਦੇਹਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ: (i) ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ (ii) ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ 'ਤੇ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਗਲਤੀ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕੇ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਸਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਿਸ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਉਸ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਹ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜੋ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ

ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁਕਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਇਹ ਪੇਸਟਲੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਹੁਕਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(4) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਵਿੱਚ "ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨਾ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਲਿਆ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਇੱਕ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੀ ਇੱਕੋ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਵਿੱਚ "ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨਾ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀਮਿਤ ਅਰਥ ਦੇਣ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਬੰਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬੰਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਹਤ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਤਬ ਤੱਕ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਦ ਤੱਕ ਮਾਮਲਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਛੇਦ 22 ਦੇ ਉਪਬੰਧ (5) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਰਥਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਅਧੀਨ ਬੰਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ।

ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, [1969]3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 479, ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਚੁੰਕਿ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਇਤਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਅਨੁਚਛੇਦ 22 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਰਸਮੀਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੀਟਰੀਏਟ ਦੀ ਆਰਕਾਈਵਜ਼ ਵਿੱਚ ਠੰਡੇ ਬਸਤੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਭ੍ਰਮਜਾਲ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗਲਤ ਪਛਾਣ ਕਾਰਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਲਓ। ਜੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ A ਖਿਲਾਫ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਮਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੱਖਰਾ ਵਿਅਕਤੀ B ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।" [ਪੰ. 487]

ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ ਕੁਮਾਰ ਚਕਰਬਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, [1970] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 543 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ :

[ਜੇਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ] ਫਿਰ ਜਯਨਾਰਾਯਣ ਸੁਕੁਲ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, [1970]3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 225, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ :

"ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਚਾਰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਸਬੰਧੀ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਪ ਦਾਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਤਰਕ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੌਥਾ, ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਾਮਲਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਸਮੇਤ ਭੇਜਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਮਾਮਲਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਮਾਮਲਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਸਮੇਤ ਭੇਜੇਗੀ।" [ਪੰਨਾ 232] (ਜੇਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)।

ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਐਕਟ, 1950 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ [ਧਾਰਾ 7(1) ਵਿੱਚ] ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ "ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ" ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ" ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਕੁਮਾਰ ਚਕਰਬਰਤੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਹਿਰਾਸਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ" ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੈਨਾਰਾਇਨ ਸੁਕੁਲ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਰਤਿਆ ਹੈ

"ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ,

"ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ" ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜੋ ਚੌਥੇ ਸਿਦਾਂਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। "ਹਿਰਾਸਤ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ

ਜਿਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਮੀਰ ਸ਼ਾਦ ਖਾਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ:

"ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਗਾਰੰਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਨੁਚਛੇਦ

22(5) ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਦੁਹਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਿਰਾਸਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕੇ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਦਸਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਸਕੇ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤੀ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਰਿਵੇਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।" [ਪੰਨਾ 46]

ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਿਰਾਸਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ, ਜੇ, ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜੋ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇ ਕਿ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ COFEPOSA ਐਕਟ ਅਤੇ PIT NDPS ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

COFEPOSA ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 3. ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

(1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੇ ਕਿ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜੇਐੱਫ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੇ ਕਿ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਮੇਤ) ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ, ਕਿ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਸੰਰੱਖਣ ਜਾਂ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ-

(i) ਸਮਾਨ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ,

(ii) ਸਮਾਨ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ,

(iii) ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਢੇਣ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ,

(iv) ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਢੇਣ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ,

(v) ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ,

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰਨ, ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇ ਜੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ 1988 ਦੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1988 (ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 1 ਦੇ 1988) ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(3) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚੱਛੇਦ 22 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਚਾਰ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ।

COFEPOSA ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11, ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 11. ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ.-- (1) ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 (10 ਦੇ 1897) ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-

(a) ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ;

(b) ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ।

(2) ਇੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਰੱਦ ਹੋਣਾ ਉਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 2 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

PIT NDPS ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 COFEPOSA ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਸਮਾਨ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਫਰਕ ਹੈ ਪਰ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ। PIT NDPS ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ COFEPOSA ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਸਮਾਨ

ਸਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

COFEPOSA ਐਕਟ ਅਤੇ PIT NDPS ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1980 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਰੋਕਥਾਮ ਹਿਰਾਸਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੋਕਥਾਮ ਹਿਰਾਸਤ ਐਕਟ, 1950, ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਐਕਟ, 1971 ਨਾਲ ਕੁਝ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨ ਹਨ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਉਪ-ਭਾਗ (3) ਅਧੀਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਉਪ-ਭਾਗ (4) ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਟੇਟ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਆਧਾਰ ਜਿਸ ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਜੋ, ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8(1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰੋਕਥਾਮ ਹਿਰਾਸਤ ਐਕਟ, 1950 ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਐਕਟ, 1971 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। COFEPOSA ਐਕਟ ਅਤੇ PIT NDPS ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਐਕਟ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

COFEPOSA ਐਕਟ ਅਤੇ PIT NDPS ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਧੀਨ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ –

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ; ਜਾਂ^{NONE}

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ;
ਜਾਂ^{NONE}

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ; ਜਾਂ^{NONE}

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ।^{NONE}

ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਿਸ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ। COFEPOSA ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਤੇ PIT NDPS ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਅਥਾਰਿਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਪ-ਭਾਗ (1) ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਅ) ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਗ (1) ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਬ) ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ –

(i) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ;

(ii) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ; ਅਤੇ

(iii) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੇਣ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਘਟਦੀ ਜੋ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਕ) ਅਤੇ (ਖ) ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਪੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਂ "ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 (10 ਦੇ 97) ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ" ਦੇਨੇ ਪ੍ਰਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਮਾਪਦੰਡ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ।

ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਬਰਾਹਿਮ ਬਚੂ ਬਾਫਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਗੁਜਰਾਤ & ਓਰਸ., (ਸੁਪਰਾ), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਸੀਓਐਫਈਪੀਓਐਸਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"ਸ਼ਬਦ "ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਪ੍ਰਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾਂ" ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਆਰਡਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਧਾਰਾ 11(1) ਦੀਆਂ ਕਲੇਜ਼ਾਂ (ਅ) ਅਤੇ (ਬ) ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਰਡਰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਲਈ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11(1) ਦੀਆਂ ਕਲੇਜ਼ਾਂ (ਅ) ਅਤੇ (ਬ) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰਡਰ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੇਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।" (ਪੰਨਾ 283)

ਵਿੱਚ ਅਮੀਰ ਸ਼ਾਦ ਖਾਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਈ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਰਡਰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਜੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਹਿਰਾਸਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ

ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ, ਇਹ ਜਨਰਲ ਕਲੈਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਵਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(1) ਦੀ ਕਲੈਜ਼ (ਬ) ਅਧੀਨ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲੈਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਸਕਤੀ ਕਿਉਂ ਜਨਰਲ ਕਲੈਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਮਾਫਟਲਾਲ ਸ਼ਾਹ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਰਡਰ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐਨ. ਕਪੂਰ, ਖਾਸ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ, ਗੁਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਐਕਸ-ਅਫੀਸੋ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ COFEPOSA ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ COFEPOSA ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ। ਹਿਰਾਸਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਰਡਰ ਖਿਲਾਫ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 22(5) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਾਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ [ਏ.ਪੀ. ਸੇਨ ਅਤੇ ਐਸ. ਨਟਰਾਜਨ, ਨਿਆਂਕਾ]। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ (ਉਪਰੋਕਤ), ਜਯਨਾਰਾਇਣ ਸੁਕੁਲ (ਉਪਰੋਕਤ), ਹਰਾਧਨ ਸਾਹਾ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, [1975] 3 ਐਸ.

ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਮਾਫਟਲਾਲ ਸ਼ਾਹ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਮਾਫਟਲਾਲ ਸ਼ਾਹ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ: (i) ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ; ਅਤੇ (ii) ਜਦੋਂ ਨਿਰੋਧਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰੋਧਕ ਅਧਿਕਾਰ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ 'ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੋਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰੋਧਕ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰੋਧਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਨਿਰੋਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਆਧਾਰ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਇਸ ਲਈ, ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ, ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਜਯਨਾਰਾਯਣ ਸੁਕੁਲ (ਉਪਰੋਕਤ), ਹਰਾਧਨ ਸਾਹਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਜੇਨ ਮਾਰਟਿਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰੋਧਕ ਨਿਰੋਧ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 7(1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਵਾਨਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਨਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰੋਧਕ ਨਿਰੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਕਰੇ ਗਏ ਪ੍ਰਵਾਨਾਨੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੁਝਾਉਂਦਾ ਕਿ ਨਿਰੋਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰੋਧਕ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਆਧਾਰ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰੋਧਕ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸੀ.ਓ.ਐਫ.ਈ.ਪੀ.ਓ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਨਿਰੋਧਕ ਨਿਰੋਧ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਭਾਵ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1980, ਆਂਤਰਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਦੀ ਮੈਟੇਨੈਂਸ ਐਕਟ, 1971, ਅਤੇ ਨਿਰੋਧਕ ਨਿਰੋਧ ਐਕਟ, 1950 ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ [ਧਾਰਾ 3(4)] ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 3(3) ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੋਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 3(4) ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਜੋ, ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਹੇ ਗਏ ਸਮਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 8(1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। COFEPOSA ਐਕਟ ਅਤੇ PIT NDPS ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। COFEPOSA ਐਕਟ ਅਤੇ PIT NDPS ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 10 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪੈਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, COFEPOSA ਐਕਟ ਅਤੇ PIT NDPS ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ 3(2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਅਸਲ ਜਾਂ ਮਾਨਤਾ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮਨ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਮਗਰੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ

ਕਵਿਤਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਸੂਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪੀ.ਵੀ. ਨਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪੀ.ਵੀ. ਨਾਇਕ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਬਰਾਹੀਮ ਬਚੂ ਬਾਫਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਮਫਤਲਾਲ ਸ਼ਾਹ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਜੱਜਾਂ ਦੇ

ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਮਫਤਲਾਲ ਸ਼ਾਹ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ। ਜਿਥੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜੋ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ।

ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਵੀ ਜੈਨ ਮਾਰਟਿਨ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਹੈ, (ਉੱਪਰ) ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਂਤਰਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1971 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 8(1) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੀ, ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ COFEPOSA ਐਕਟ ਅਤੇ PIT NDPS ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹਿਰਾਸਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 22(5) ਅਤੇ COFEPOSA ਐਕਟ ਅਤੇ PIT NDPS ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: ਜਿੱਥੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ COFEPOSA ਐਕਟ ਅਤੇ PIT NDPS ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਐਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਹਿਰਾਸਤੀ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਐਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ।

ਕ੍ਰਿ.ਅ.ਨੰ. 764-765 ਦੇ 1994।

ਕ੍ਰਿ. ਅ ਨੰ. 764-765 ਦੇ 1994 ਇਸ਼ਵਰਦਾਸ ਬੇਚਰਦਾਸ ਪਟੇਲ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਜਨਵਰੀ 21, 1994 ਨੂੰ COFEPOSA ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ। ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫਰਵਰੀ 5, 1994 ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਰਵਰੀ 21, 1994 ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਰਥਾਤ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ। ਮਾਰਚ 22, 1994 ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾਲ ਅਗਾਂਹ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੰ 20 ਜੁਲਾਈ 1994 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ:

(1) ਕੀ COFEPOSA

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

COFEPOSA ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ?

(2) ਕੀ ਅਮੀਰ ਸ਼ਾਦ ਖਾਨ ਵਿੱਚ COFEPOSA

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ?

(3) ਕੀ COFEPOSA

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਾ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਲੇਖ 22(5) ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ?

ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਕਿ ਅਗਸਤ 26, 1994 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ COFEPOSA ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ COFEPOSA ਐਕਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਵੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਮੀਰ ਸ਼ਾਦ ਖਾਨ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ COFEPOSA ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਸਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਦੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ 16/19, 1994 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਕਿ ਅਗਸਤ 26, 1994 ਨੂੰ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 16/19, 1994 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਿਲਾਫ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੇਠਮਲਾਨੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਹਨ, ਨੇ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3 ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੋਧਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰੋਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਨਿਰੋਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 22(5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਇਨਕਾਰ ਨਿਰੋਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਰੋਧ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਇਸ ਦਾਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਆਨੰਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, [1981] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 420 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰੋਧਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਰੋਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰੋਧਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਭਾਵ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਹੇਠ ਇਸ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਅਗਾਊਂ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ ਉਕਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਿਚਾਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਰੋਧਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 22(5) ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਾਲਿਆ। ਇਸ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ :

"ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧੀਨ ਲੇਖ 22(5), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਜਾਂ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।" [ਪੰ.422]

ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਆਨੰਦ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸੰਤ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, [1982] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 12 ਅਤੇ ਰਾਜਕਿਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, [1982] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 10, 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜੋ 'ਹਿਰਾਸਤ ਅਧਿਕਾਰੀ' 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਸਰ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਲੇਖ 22(5) ਦਾ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਸੰਤ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਓ.ਐਫ.ਈ.ਪੀ.ਓ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤੀ ਨੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਇੱਕ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜੌਇੰਟ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਅਗਰੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜੌਇੰਟ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਨੂੰ ਅਗਰੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਅਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਗਰੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਗਰੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਉਕਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਗਰੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੰਤ ਪਾਲ (ਉਪਰੋਕਤ) ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਰਾਜਕਿਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਿਰਾਸਤੀ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਿਰਾਸਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹਿਰਾਸਤੀ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮੰਨਦਿਆਂ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਹਿਰਾਸਤ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਹੈ, ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ, ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਧੀਨ ਅਫਸਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ detenu ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਆਰਟੀਕਲ 22(5) ਦੀ ਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ. ਸੰਤੋਸ਼ ਆਨੰਦ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਥਾਰਟੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ

ਕਰੇਗੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਚਿਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਕਾਰ.

ਸਤ ਪਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਰਾਜਕਿਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਤੋਸ਼ ਆਨੰਦ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵਿਚਲਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਬੰਦੀਖਾਨਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਬੰਦੀਖਾਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਬੰਦੀਖਾਨਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁੱਕਿ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਦੀਖਾਨਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬੰਦੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਬੰਦੀਖਾਨਾ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਬੰਦੀ ਇਸਵਰਦਾਸ ਬੱਚਰਦਾਸ ਪਟੇਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਬੰਦੀਖਾਨਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿ.ਅ.ਨੰ. 850 ਅਤੇ 915 ਦਾ 1994

ਦੇਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੀਆਈਟੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨਵੰਬਰ 18, 1994 ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ 17, 1994 ਨੂੰ, ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸਾਂਝੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਡੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕ੍ਰਿ.ਅ.ਨੰ.....[95 [ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰ. 282/94 ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ]]

ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜੁਆਇੰਟ ਸੈਕਰਟਰੀ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਸੀਓਐਫਏਪੀਓਐਸਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਅਧੀਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ, ਜੁਲਾਈ 27, 1993 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਜਯੰਤੀਲਾਲ ਸੋਮਚੰਦ ਸ਼ਾਹ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 27, 1993 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 14, 1993 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹੀ ਬੰਬਈ ਸੈਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਖੁਦ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਹ ਤੱਥ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਚੁੱਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜਮਾ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ

ਅਨੁਚਛੇਦ 22(5) ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲੀਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੁਝ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਨਸ਼ੀਲੀ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਜ਼ਵਾਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਰੋਧੀ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਂਵਿਧਾਨਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਰਚੇਤਾਵਾਂ ਨੇ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਰੋਕਥਾਮਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਹੈ, ਅਨੁਚਛੇਦ 22 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ (4) ਅਤੇ (5) ਵਿੱਚ ਰੋਕਥਾਮਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੁਝ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ "ਈਰਖਾਪੂਰਵਕ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ" ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨੂੰ ਮੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੇ ਗਏ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ :

"ਸ਼ਾਇਦ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਇੱਕ ਤਸਕਰ ਹੋਵੇ ਜਿਸਦੀ ਕਬੀਲਾ (ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿਵੇਂ ਵਧਦੀ ਹੈ!) ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲੁੱਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਰੋਕਥਾਮਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਲਿਬਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।"

[ਦੇਖੋ: ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, [1981] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 481 ਪੰਨਾ 488] ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕ੍ਰਿ.ਅ.ਨੰ. 850 ਅਤੇ 915 ਦੇ 1994 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕ੍ਰਿ. ਅ. ਨੰ. 764-765 ਦੇ 1994, ਕ੍ਰਿ.ਨੰ. 553/95 (ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ (ਕ੍ਰਿ) ਨੰ. 282/94 ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ) ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਇਸਵਰਦਾਸ ਬੇਚਰਦਾਸ ਪਟੇਲ (ਕ੍ਰਿ.ਅ.ਨੰ. 764-765 ਦੇ 1994 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ) ਅਤੇ ਜਯੰਤੀਲਾਲ ਸੋਮਚੰਦ ਸਾਹ (ਕ੍ਰਿ.ਅ.ਨੰ. 553 ਦੇ 1995 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ (ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ (ਕ੍ਰਿ) ਨੰ. 282/94 ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ) ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਣ।

ਏ.ਐਸ.

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ/ਰੱਦ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate